

"UKRAINIAN LABOR NEWS"
Printed and published tri-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.
Geo. Lalchak, President.

Subscription per year \$4.00

Telephone: J 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"
Газета для робочого класу — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видав. Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, інкорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Укр. Роб. Домі, на ролі вулиці Прічард і Макгрегор, у Вінніпегу, Ман. Ю. Ляльчак, голова.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:
UKRAINIAN LABOR NEWS
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada

ЗАСУДИЛИ УГОРСЬКИХ КОМУНІСТІВ.

В минулому числі "У.Р.В." ми подавали, що в Будапешті, столиці Угорщини, судить угорських комуністів, а ось наслідок телеграма, що їх вже засуджено. 64-ох комуністів і членів соціал-демократичної робітничої партії, після майже місяця розправи, засуджено в тюрму на різні речинці за... "державну зраду".

Одинока провина, за яку класовий буржуазний суд по цілому світі судить комуністів, — це "державна зрада". А ця "державна зрада" заключається в тому, що комуністи борються за низхідну працюючої класи з капіталістичною власністю, що борються за повалення капіталістичної системи, як такої, що освячує визиск людини людиною, що поруч з колосальними багатствами й розкошами непрацюючих одиниць створює нужду й голод мільйонів працюючих селян і робітників.

Угорський капіталістичний суд засудив 64-ох комуністів на довгі роки в'язниці. Одного з них, як найбільшого "зрадника держави", Матіаса Ракоші, засудив на 8 літ каторги. Матіас Ракоші — бувший член угорського радянського уряду Бела Куна — утік з Угорщини, коли угорські кати запросили румунських боїв на "рятунки батальйонів", і перебував він в Радянському Союзі та був секретарем Виконкому Комінтерну. В листопаді минулого року він вернувся в Угорщину. Там соціал-демократи видали його поліції, які пішли також на суд свідчити проти нього.

Коли працюючі маси Угорщини в 1919 році повалили буржуазну владу, вони спиралися тільки на власні сили, на сили робітників і селян. Тоді угорська буржуазія запросила румунських боїв та чехословацьку буржуазію, щоб допомогли їй повалити владу працюючих своєї країни. Румунія, як відомо, виступала при кінці світової війни по боці альянсу, а проти Угорщини, яка воювала з боку Німців. Значить, угорська буржуазія запросила для повалення робітничо-селянського уряду своєї країни своїх вчорашніх ворогів. І це не є зрадою держави. Але "зрадою держави" є, коли працюючі борються за вивільнення з капіталістичного ярма. Бо кожна капіталістична держава є машинною визиску працюючих і хто є проти цієї машини, того капіталісти і їх закони вважають зрадником держави. Але прийдє час, коли ролі поміняються. Цей час недалеко.

БУКАРЕШТ ЗНОВУ БРЕШЕ.

Останніми днями знову загворив Букарешт про "повстання на Україні". Доносять з Кишиньова до Букарешту, а з Букарешту розносять по цілому світі, що на Україні "було повстання з російськими військами". Румунський військовий міністер дав розказ румунським військам бути готовими на кордоні Бесарабії.

Це останнє одинокі, що є правдоподібне. Пілсудські громади свої війська на кордоні Литви, а Румунія змагає своїх боїв і одвертих маматиджників на кордоні Бесарабії. Для цього якраз і потрібні відомки про повстання на Україні. На ділі ж — Польща й Румунія отримали наказ від своїх покровителів нападати на Радянський Союз. Народний комісар закордонних справ С.Р.С.Р. Чічерін вже вислав гостру ноту до Польщі проти аґромадження польських військ на кордоні Литви, в якій заявив, що радянська влада не дозволить порушити кордонів цієї сусідньої маленької держави.

Одночасно радянське представництво в Берліні заперечило вісти з Букарешту про "повстання на Україні". Заперечить також радянська влада, тільки вже не на папері, всьому спробу румунських боїв і П голодної "армії" вмішуватися в справи Радянського Союзу. Одно, на що може ще дозволити собі влада Австресу, так це брехати про повстання на Україні. Тут бреші скільки хочеш. Та тільки ж користи з цього мало. Брехати ж колись наслідку Букарешт, Рига, Гельсінґфорс, Копенгага, Ревель і нічого не вихрехали. Взагалі, чи є де на світі така капіталістична держава, що не виступала б проти Радянського Союзу? Чи є де на світі така буржуазна телеграфічна агенція чи газета, що не брехала на робітничо-селянську владу? Нема. Дивно, що вони тепер якось це ремесло так заведбали. Але при першій спробі якоїсь кампанії проти Радянського Союзу ці брехні пічнуться з новою силою. А коли вони починають звідси доноситись, то це свідчить, що капіталісти планують щось проти Радянського Союзу.

ПЕРЕДВІСНА ВТІХА.

Одночасно з брехнями з Букарешту про "повстання на Україні", починає буржуазна преса, а за нею і П підголосок — українська жовтоблагісна преса — шекрати про "розклад" в рядах Всеукраїнської Комуністичної Партії. Привід до цього дало виключення Зіновєва з політичного бюро Всеукраїнської Компартії.

Ще на 14-му з'їзді Всеукраїнської Комуністичної Партії, що відбувся минулого року в Москві, виникла опозиція під проводом Зіновєва і Каменєва по селянському питанню. Зіновєв і Каменєв мали за собою на тому з'їзді лише лівінградську делегацію. Рішенням цілого 14-го з'їзду тактику опозиції осуджено і ухвалено в цій справі тезис. З останнього рішення політбюро ВКП видно, що Зіновєв далі тримався своєї лінії, тому його виключено з політбюро. З того починає знову радити буржуазна преса і висувати різні нісенітничі про якісь "орґії Зіновєва" і т. ин.

Робить вона це цілком свідомо, щоб в такий чи інший спосіб пошпирити серед працюючих мас недовіря до провідників великої, першої в світі соціальної революції. Недавно вона пічне ще писати про те, що в Зіновєва знайдено дорожочинності

під зубами, в кишеньках цілими мішками. Така тактика інсинуацій буржуазної преси проти робітничих провідників всюдю. В Пасейку (Зауч. Держави) влада арештувала провідника страйку Вайсборда за те, що зайшла ніж в тому автомобілі, в якому він їхав. Неначе-б то він їхав різати ножем капіталістів. Треба цілком беззастовітливо, щоб повірила такий нісенітничі, а сам Вайсборд твердить, що ножа підкинула в автомобіль з провокаційною ціллю поліція. Але буржуазній пресі тільки того подай.

Зіновєва виключили з політбюро В.К.П. І що-ж з того? Виключили, бо він дев'ять не годився з політбюром. Політбюро є найвище політичне партійне тіло в країні, де повинна бути цілком однаковість членів. Тому й виключили.

В 1923 році зробили те саме з Троцьким. Як то тоді линувала буржуазна преса, скільки тоді вона брехала, що Сталін арештував Троцького, Троцький Сталіна, що війська збунтувалися, що ціла країна в огні. А на ділі з того всього вийшов звичайний брехунський пішик.

Те саме було й цим разом.

ФРАНЦУЗЬКЕ РОБІТНИЦТВО СУДИТЬ БІЛУ ПОЛЬЩУ.

Дарма, що біла Польща Дмовського, Вітоса, Войцеховського чи Пілсудського існує всього декілька років, але її гніт над польським та іншими народами, що вийшли у склад цієї молоді держави, настільки є неймовірно тяжкий, так дався в знаки нещасному пролетаріатові, що його стогін доноситься навіть на далекі береги Сени до французького робітництва.

Дня 2-го липня н. р. на заклик "Міжнародного Комітету Червоної Допомоги" — протестувальці проти білого терору в Польщі — голосно відгукнулося робітничтвом вільного Парижу, відгукнулося у такій кількості, що виступили сали "Ватграм" була за мала, щоб вмістити всіх тих, хто бажав би предявити свій голос протесту проти огидної польської буржуазії. Звичайно не обійшлося без представників, панської Польщі (висланих амбасадю), — яких легко було помітити серед сірої робітничої аудиторії не тільки дорогими одягами, але й вигуками з місць, мізерною спробою боронити білий терор.

Відкриває збори і головує відомий на весь світ французький письменник Барбюс, який коротенько зазначає над жалюгідною ситуацією, що склалася в Польщі, де невеличка по кількості буржуазія безмежно панує над масами робітників, розстрілює їх у провокаційний спосіб, гнітить їх на волі, гноїть по тюрмах, переслідує і жорстоко карає національну меншину (Німців, Українців, Євреїв то-що), тільки за те, що вони прагнуть найменш-тарного для себе права людського — вільно жити. Закінчує свою чудову промову Анрі Барбюс, з обуренням протестує проти снів Бюжора, що неначе сучасна Польща має велику місію боронити цивілізацію Європи проти дикунства Сходу.

Такі гарні промови, як соціалістичні Піш та Жиромські тільки доповнюють страшенну картину, що дав Барбюс. Пригадуючи той гніт, який зазнали народи теперішньої Польщі під сваволею Австрії, Росії та Німеччини, промови наводять, що нині з'явився новий гнобителі — польська буржуазія. Щоб скасувати національне поневолення національних меншин, Жиромський вимагає для них автономії.

"Не автономії! А незалежності!" — несеться по сали. То присутні Українці відповідають Жиромському.

Далі говорить живий свідок польської буржуазної політики якийсь польський робітник. У зворушливих словах розповідає про розстріли безробітних, про численні арештування та ув'язнення найкращого робітничого активу; промовець зазначає в імя тих тисяч в'язнів перешкоджають пропаганді, яку робить польська влада в Західній Європі (щоб дістати кредити), то ніби там у Польщі є демократична влада, пакує лад і порядок, що "соціаліст" Пілсудський дає за робітничтвом і т. ин. Ім'я Пілсудського викликає таке обурення та гучні протести, що навіть такий поважний голова зборів, як Барбюс, ледве може заспокоїти аудиторію... Польський

робітник закликає своїх товаришів боротися за радянську Польщу, але останні його слова, вже не чути, бо могутні звуки "Інтернаціоналу" польською мовою заповнюють промовця.

У всякому разі те, що він сказав, є неспростовним фактом буржуазії, бо якийсь її представник бере слово. Говорити-ж йому, бідолаші, так і не вдалося, бо на перших його словах: "Панове"... промова закінчилася. Робітники з обуренням вимагають усунути промовця, бо ніяких виправдань тому, що робить польська буржуазія — не може бути. Скільки не намагався, він продовжував промову, як не просив збори дати можливість сказати кілька слів — аудиторія залишилася невольною, і він розводив руками, — неначе дозволяючи, чому робітники не бажали слухати його, обурення білого терору — сидіє на своє місце.

Бурхливий оплески всієї салі, зустрічають Тореса. Зворушливий цим промовець, коротко але прекрасно замальовує становище єврейської людності під Польщею.

Нарешті на трибуну входить люблений робітниками промовець — Ваян-Кутюріє. Палкий, щирі слова цього промовця переконують слухачів у тому, що тільки радянський устрій позбавить робітничо-селянської маси Польщі того гніту і соціального і національного, який вони зазнають під буржуазною владою, будь-то Вітоса, будь-то "соціаліст" Пілсудського.

На цьому закінчується список промовців і разом з тим вичерпується багатий матеріал, що всебічно висвітлює жалюгідний стан Польщі.

Проголосувати резолюцію не довелося, бо звуки могутнього "Інтернаціоналу" кількох тисяч робітників ясно виявили одностайний засуд шляхетської Польщі.

Біла Польща дістала жорстокий удар в очах французької поступової опінії в цей день... Мимоволі на думку приходять мітинги довоєнні, коли під головуванням Жореса плямували у Парижі царську Росію... А де тепер царська Росія? Там де була біла Польща...

І. Степанович.

КОМІТЕТ ЗАХИСТУ ЗАХІДНОЇ УКРАЇНИ.

В скорому часі почне функціонувати у Парижі Комітет Захисту притісненої Західної України, який матиме за мету — інформувати західно-європейську публичну опінію, головню французьку, про справжнє становище західно-українських земель.

Головним його завданням буде знайомити західно-європейського трудового народу з фактичною ситуацією, яка і доводиться справедливості його вимог. Комітет для всіх зацікавлених матиме в своєму розпорядженні різноманітні інформації про західно-українські землі.

В Комітет увійдуть представники від всіх західно-українських земель, окупованих Польщею, Румунією і Чехословаччиною.

НА ШПАЛЬТАХ ГАЗЕТ.

Вже сватаються.

"Новий Час", українська націоналістична газета в Галичині, з 18. липня пише, що

"Після смерті Петлюри заступає серед політичної підприємської еміґрації заміне охочимся. Наступили новіші взаємини з табором польської так званої демократії. Обидві сторони старяться відібрати спомини невідної прихизи, щоби будувати нову."

"Новий Час" каже, що "зі становища табору Пілсудського таке стремління зрозуміле", але дивується "Новий Час" і ніяк не може зрозуміти стремління "зі становища табору" підприємської еміґрації.

І коли вже ті галицькі націоналісти справді навчаються розуміти стремління петлюрівської еміґрації?

Барани слухають реванш.

Польська газета "Глос Правди" пише:

"Щоби виборщик перестав уявляти бути бараном, який знає тільки те, що йому наговорили партійні реванши; щоб міг перестати і зрозуміти урядові розпорядки, соймові постанови, опінії різних напрямів політичної думки, щоб перестав бути безброною жертвою партійної демократії..."

— Треба щоб він умів по-польськи читати.

До чого треба додати: щоб перестав бути покінченим рабом сусіднього гнобителів і показав Пілсудському й шляхті дорогу "до ласу".

"Діло" й собі по баранячому.

У відповідь на таку писанину "Глос-у Правди", "Діло" каже:

"По польськи читати! Таж Польща існує всього тільки восьмиріч і ще не поставила шкільництва і взагалі справи освіти так, щоб могла позважитися дикішація аналіфабетизму. Напакі, неграмотність шириться під кермою польських "просвітителів" у спосіб, що викликає просто тривогу."

"Біде" "Діло" клопоче собі головою польською освітою, яка поставлена так лихо, що викликає в "Діла" тривогу.

Хитрий, тільки пізно.

Лойд Джордж пише дуже багато. Про все піде і до анґлійських, і до американських,

і до канадійських газет. Про Францію пише, про страйк майнерів в Англії пише, про Джозефа Пілсудського пише. Ось що він пише про цього останнього Могікана польської "демократії".

"Пілсудські є відносно багаті, що Польщі дісталися багаті краї, заселені чужомовними народами. Він анексував збройною силою в 1919 р. Східну Галичину, хоч є неперечним фактом, що навіть четвертий на населення цього краю не є польським. В зонішній політиці Пілсудські є імперіалістом найчистішої марки..."

Гарно пише Лойд Джордж, але нічого не згадує, що Східну Галичину "анектував збройною силою" Пілсудські під покровительством Лойд Джорджа.

"У. Голос" цього "недогляну".

"Глос Правди", орган Пілсудського, пише таке про Петлюру:

"Ведучи боротьбу з перемінними шкандями, Петлюра шукає помічників в Польщі і кладе основи т. зв. польської політичної орієнтації на Україні, яка все ще має невичислені значиння для майбутнього обох народів (ось воно як!)."

В 1920 р. приходить до польської української згоди, — душою її був Симон Петлюра. В результаті її був армії, польська і українська поділяють спільну участь в боротьбі проти більшовиків. Ризиканий мир позбавив кінцеві безпосередні наслідки цього альянсу.

Перші роки цього побуту на еміґрації Петлюра проводить у Варшаві. В своїх польських приятелів Петлюра отримав як найбільш симпатичні згадки. З огляду на труднощі, які стрічали тоді відносини польсько-радянські, Петлюра надав своєму побуту в Варшаві шляхетну дискрецію, показуючи тільки не широкому колу знайомих.

До останнього дня життя Симон Петлюра позостав, як лишар, вірний своїй політиці. Польща страждала в ньому дійсного приятеля, якого визнавали багатьох із наших сучасних діячів, але якого пам'ять буде все зростати так у нас в Польщі, як і на Україні."

"Укр. Голос" багато перекладає голоси преси про Петлюру, але нічого не перекладає з преси польської шляхти. Чому? Адже-ж вона так симпатично, з таким жалем висловлюється про Петлюру.

Отже — їй богу — невдячність.

Газетар.

ЛЬВІВСЬКА "РАДА" ПРО ПЕТЛЮРУ.

З дальших голосів преси про смерть Петлюри відмітимо, спільною характеристикою діяльності Петлюри, яку подає львівська "Рада".

"Що зробив виставно С. Петлюра для України? На який діяльний замітний його заслуґи? Організація державного будівництва? Нічого подібного. Безпальності і анархія — отіє зазначені черги його державницької вмістості.

Може якесь мілітарно-стратегічне знання понад рівень буржуазного російського феліа? Нічого подібного! Отаманщина і безголовля, — недовста найелементарніших заходів для організування боевого фронту і контакту з запіллям. Аж стидно стає перед цілим світом, що нація з воєнної традицією, яка видала будь-що-будь таких мілітарних геніїв, як Хмельницького, Дорошенка і Мазепу — не видала в роках великої революції й національного відродження ніякого мілітарного вождя, бо хіба ніхто не стане уважати таким головним отаманом Петлюру.

Може визначився покійний голова Директорії, як соціально-реформатор, або революційно-великої міри? Де там! Далеко йому було навіть до Керенського, або свогого покровителя Пілсудського.

Яка-ж властива причина, що пок. С. Петлюра мав розголос і певного рода "славу"? Прикро про це писати, але треба сказати отверто, щоби баламу́тство не ширилося.

"Слава" Петлюри, це успіх реклями його преси, його пративств, всіх цих місій і комісій, які він порозсидав по

цілій Європі (навіть українська республіканська капеля під проводом Кошиця, робила йому що рекламу скрізь, де виступала на концертах) — рекляма, яка пожередала мільйони доброї (як на тодішні часи) валюти, і то тоді, як не було грошей, щоби ратувати вірне ідеї незалежної української держави військо від голоду, зима і пошести тифу.

Ось до чого доборолася Україна під проводом С. Петлюри! А що таке петлюрівщина? Це мізерна спекуляція на безкритичності народних мас, де резигнація з усіх творчих сил власного народу, та безрадне витирання чужих кутів, жебання чужої ласки, — накликування чужих впродишків, щоби йшли на Україну і робили там "порядок" — таї поставляли український народний уряд, якого, весь нарід ніби то хоче, але через більшовицький терор не може виявити своєї волі отверто..."

Торкаючись нинішньої акції петлюрівців за кордоном, мріючих про новий марш на Київ, "Рада" кінчає:

"Не повернеться одиначе окуляни петлюрівці, хіба, щоби зложити в українській землі свої кости — якщо їх свята українська земля — скроплена кровю сто тисяч українських борців за волю і власну державність, — прийме у своє лоно".

Таке пише про Петлюру і петлюрівщину українська націоналістична газета у Львові. З цього видно, що проповідуваний "єдиний національний фронт" пішов в дубину.

Хто чим клопоче собі голову — а львівська "Діло" домагає Франції. Сердитись воно на Росію (для "Діла" Росія не існує) і на Америку, що заборонила до себе довіз французького вина, на чому, Франція дуже тратить. Тому то приходиться бідній Франції сплатувати свої довги Америці жіночими спідничками... А що вони тепер дуже короткі, то прийдеться її сплатувати ті довги аж до десятого покоління. (Прошу не змішувати покоління з — по коліна.)

"Ми в Галичині задовольняємося старим австрійським законодавством про самоврядування, — каже "Діло", — яке по нинішній день має на наших землях обов'язуючу силу".

Гарні люди оті УНДО-вці. Вони чим небузд задовольняються... Навіть старими, австрійськими законами.

Два хоробрі польські генерали — Скушницький і Шептицький рішили пустити один другому кулю в лоб.

Зійшлися і... один стрілив "до ласу", а другий революєра зі страху не міг піднести.

На суді угорських комуністів голова суду заборонив говорити підсудному комуністичні Гегелові. Гегелі на це сказав: голова!

"Як-би голова сидів на лаві підсудних, а я на його місці, я не перешкадав-би йому давати свої зізнання".

В тому то й річ, що буржуазні судді бояться мови комуністів навіть в тюремних мурах і в салі судів.

Коли прем'єр Угорщини граф Бетлен прибув до Женеви на останнє засідання Ліги Націй, то секретар угорської республіканської партії Іван Юшт набив його приладно по морді і заявив, що зробив це "в імені мільйонів гноблених братів".

Приїждять прем'єрам, ідучи на конференції Ліги Націй, надівають намордники.

Італійський король Альфонс грав в теніс з відомим грачем Лорі. Так спритно грав, що дістав батою в око аж зімлів... Каже, думаю, що то бомба.

Король призначив спеціальну комісію, щоб розслідувала, чи Лорі навімисне його вдарили.

Лорі каже, що коли-б він робив це навмисне, то вдарили би не балою...

В Варшаві судили комуністів. Судили й на головного свідка чекали. А свідок той — поліційний провокатор, що вступив в комуністичну партію, щоб видавати комуністів.

І як шов той свідок свідчити, то йому на вулиці Варшави-ж засвідчено з революєра, то далі він вже не пішов... Його пелзали... Тільки не на суд.

Вже меншевики наказали арештувати Зіновєва. Так каже телеграма з Варшави.

Однак нічого ця телеграма не згадує, коли то в Радянському Союзі прийшли до влади меншовики.

Слідуюча телеграма з Варшави принесла нам вістку, що Харків арештував Москву, а Букарешт підтвердив, що Ленінград втік з України до Бесарабії, але румунська армія його не впустила.

Американський протестантський місіонар в Кореї спіймав у своєму садку корейського хлопчика, який рвав яблука і сказав випалити на обох його щоках "злочин" в корейській мові.

Цей єгомосць певно був в Америці кавбосом... Таких місіонарів посилають американські націоналісти в Китай та Корею.

Куркулєнко.